החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס **167** בס"ד ערש"ק פר' בא ד' שבט תשס"ב

פנינים יקרים

בא אל פרעה וכו' (י', א')... בא אל פרעה והתרה בו כי אני הכבדתי את לבו, פירוש להסביר לו אופן ההשגחה פרטית, כי אף גם זאת שהכביד (פרעה) עולו על ישראל לא מחמת חזקת ידו היא זו להורות על העדר ההשגחה, אבל אדרבה היא בעצמה השגחה נפלאה כנ"ל. (פרי הארץ)

בא אל פרעה (י', א')... לך אל פרעה אין כתוב כאן אלא בא אל פרעה - כי מן הרבש"ע אין הולכים, אי אפשר להתרחק ממנו. הוא נמצא בכל מקום מלא כל הארץ כבודו. לכן אמר כאן "בא" כלומר: בא איתי הנני אתך בכל אשר תלך. (הרה"ק מ"מ מקוצק זיע"א)

כי אני הכבדתי את לבו וכו' (י', א') מפרשי התורה מתלבטים בשאלה מדוע ניטלו מפרעה את חופש הבחירה כי מן השמים הכבידו את לבו? תירץ בעל נעם מגדים בשם מוהר"י זצ"ל מאליק שההכבדה היתה מוכרחת. כי כאשר באו משה ואהרן אל פרעה נבהל פרעה מפני האנשים ונפל פחדם עליו... כדי לאזן את רוח הכפירה הטבעית שיש לכל אדם ולבטל את ההשפעה של המופתים והמכות היה צורך להכבדת הלב.

עד מתי מאנת לענות מפני (י', ג') ישנן עבירות חמורות שעל העובר עליהם אמרו חז"ל: אין מספיקין בידו לעשות תשובה. בכל זאת אם הוא מתבונן במצבו העלוב והמיואש ונעשה שפל בעיניו השי"ת מרחם עליו וחותר חתירה מתחת כסא הכבוד לקבלו בתשובה - שפלותו והכנעתו סוללות לו את הדרך לתשובה במחתרת. אבל אם "מאנת לענות מפני". אם גם שברון הלב וכניעה איננה, אז אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אז אפסה כל תקוה ונשאר ה'אין מספיקין'... (ישמח ישראל)

לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו וכו' (י', כ"ג) החשך היותר גדול הוא כשאין איש רואה את רעהו ואינו משתתף בצער הזולת. וזהו "לא ראו איש את אחיו" ואז ההרגש נעשה קהה ומשותק. ולא קמו איש תחתיו - אין לו תקומה. (חדושי הרי"ם)

ולכל בני ישראל היה אור במושבותם (י', כ"ג) כל נשמה מישראל יש לה ניצוץ מאור העליון אור הגנוז, אלא שהרבה תלוי ב"מושבותם". במקום שהם יושבים, כמו אבנים טובות שאין אדם מכיר את ערכן כשהן בחול ובעפר, אלא כשהן משובצות בזהב. ולכן אסור לקטרג על אדם מישראל גם בשעה שהוא במצב של ירידה. (אדמו"ר רבי ישראל מרוזין זיע"א)

וחגותם אותו חג לה' לדורותיכם חוקת עולם תחגוהו (י"ב, י"ד) הרואה ביציאת מצרים רק יציאה גופנית מעבדות לחרות, ישאל: לשמחה מה זו עושה, אבל הרואה את יציאת מצרים כיציאה רוחנית ממומאה לקדושה, יחוג את החג גם בגלות, ואם וחגותם אותו חג לה' אז חוקת עולם תחגוהו. (הגאון ר' מאיר שמחה מדווינסק)

ולקחתם אגודת אזוב וטבלתם בדם... והגעתם אל המשקוף... (י"ב, כ"ב) אפילו אם תהיו בשפל המדרגה כמו האזוב. אלא שתהיו מאוחדים באגודה אחת באחוה ורעות. "וטבלתם בדם" - תהיו מוכנים למסירות נפש, הדם הוא הנפש. - "והגעתם אל המשקוף" תגיעו למדרגה היותר נעלה ותזכו למידת הרחמים להשקיפה ממעון קדשך. (אדמו"ר רבי יחזקאל מקוזמיר)

קדש לי כל בכור (י"ג, ב') ראשית כל דבר - בכור מלשון ראשית. קדש עצמך אלי איתערותא דלתתא ואז "פטר כל רחם" אפתח לך כל שערי רחמים איתערותא דלעילא. (אדמו"ר ר' צבי מרימינוב)

ולקחתם אגודת אזוב (י"ב, כ"ב) טעם שנצטוו ישראל בפסח מצרים לבדו על אגודת אזוב ולא בפסח דורות. כי הנה ישראל במצרים היו ערומים מכל מידה טובה ולא היה להם משלהם כלום. הם ידעו רק כניעה לפרעה ולמצרים, על כן נצטוו. מידה יחידה זאת שבידכם - כניעה - הגביהו אותה אל הקדושה. אזוב מרמז לפי חז"ל על שפלות וכניעה. וזו היא לשון "ולקחתם" לקיחה היינו הרמה והגבהה כלומר היו נכנעים לפני ה'. אבל בפסח דורות אחרי שישראל נזדככו ונצטרפו עם קבלת התורה במצוות ובמעשים טובים. שוב אין ענין לאגודת אזוב. (אדמו"ר רבי אברהם מסוכטשוב)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש בישיבתים של אאז"ה כ"ח ניסן תשכ"ג בקבץ ס"י הי"ם כפ' ההנחל

מה אנוש כי תזכרנו

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (בראשית א', א') פאר דעם "ברא" איז גיוועז א"בראשית" (לפני ה"ברא" היה "בראשית". ה"בראשית") הוא עולם האצילות שהוא עולם ה"אין", כלומר שהוא "אין" בהבנת האדם, שאין לנו כל מושג מה שהיה קודם הבריאה כי לית מחשבה דתפיסא ביה כלל. אבל מצד עצמותו יתברך הוא ה"יש" האמיתי, ורק מאחר שהוא למעלה מן הזמן נחשב לגבי בני אדם המוגבלים בזמן ל"אין".

"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". הבריאה הוא בזה שהכניס את העולם במוגבלות של "זמן". וזה כוונת הפסוק "בראשית" עולם האצילות שהוא למעלה מן הזמן, "ברא" את השמים ואת הארץ. הכניס את הבריאה במגבלות הזמן שהוא "השמים והארץ".

{אמר הכותב, אקדים לשון המדרש: (ב"ר ח', ה') בשעה שבא הקב"ה לברא את אדם הראשון אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולם: מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו (תהלים ח') } טענת המלאכים באמרם: מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו. היה בזה שברא את האדם בתוך הבריאה שהוא במגבלות הזמן ואיך אפשר במגבלות הזמן להזכיר את ה'. הרי הרבש"ע הוא למעלה מן הזמן ולמעלה מן המקום המוגבל.

תשובת הקב"ה למלאכים היה: - אדרבה - תפקיד האדם הוא להיות כמלאכים ממש כך שאין כל הבדל בין בני אדם למלאכים. כי תפקיד האדם הוא לצמצם את העבר ואת העתיד להוה. וככל שהאדם מצמצם את העבר להוה ואת העתיד להוה מגלה שאין בהוה כל משמעות בעולם הטבע כי ככל שנצמצם את ההוה נגלה שהוא עדיין ממשיך להתחלק בין עבר לעתיד.

מה שאומרים "העבר אין העתיד עדיין וההוה כהרף עין" הוא גם כן מוגזם, כי הרף עין הוא כבר הרבה מאד לעומת ה"הוה" האמיתי כי הלא את ההרף עין גם ניתן לחלק בין עבר לעתיד. כך שאת צמצום ה"הוה" ניתן לצמצם עד למעלה ממגבלות הזמן שהוא בחינת "אין" בהבנת האדם, ואז שהוא בבחינת "בראשית" - עולם האצילות לפני שנהיית הבריאה. (השווה לאמור לעיל "בראשית ברא" - לפני הברא היה בראשית).

צדיק האמת בזה שמצמצם עצמו בהוה הוא מתעלה למעלה מההשפעות הטבעיות ונהיה כמלאך ממש המהלל ומשבח את הקב"ה מבלי שיהיו לו הגבלות והפרעות מעולם הטבע. כי הוא הגיע לבחינת "הוה" ממש שהוא עולם האצילות אשר שם יכול האדם

להגיע לבחינת אין סוף כסא הכבוד. הצדיק האמת הזה צריך להיות בהתבטלות מוחלטת אל הרבש"ע בלי כל אחיזה של עצמיות כלל. כי באם יש לו אחיזה של עצמיות אפילו בחלק הקטן ביותר הרי הוא כבר מוגבל בטבע וממילא אין הוא מסוגל להגיע ל"הוה" המוחלט אלא להוה שהוא בעצם הרכב של עבר ועתיד.

האפשרות של צדיק האמת להיות בהתבטלות מוחלטת אינה אלא בכח ההכנעה והשפלות. אף שלא חטא ממש, מ"מ עצם העובדא שהוא "אנוש" (אשר עליו אמרו המלאכים: "מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו") זה לבד מספיק שיהיה בהכנעה ובשפלות כמו שכתוב: אשרי אדם מפחד תמיד (משלי כ"ח).

הצדיק האמת אפילו שהוא הגיע לבחינת "מלאך" צריך להיות באחדות עם כל בני אדם ועם כל חלקי הבריאה. לשם כך צריך להיות מוכן לרדת ממדרגותיו ולקיים: בתוך עמי אנוכי יושבת (מלכים ב' ד') כי באם לא יהיה באחדות הרי הוא כמו מלאך ומה הרויח הקב"ה בבריאת האדם: מלאכים האב שוין גענוק (מלאכים יש לי מספיק) הקב"ה אומר: איך דארף מענטשין וואס זיי זינען ווי מלאכים (אני צריך בני אדם שיהיו דומים למלאכים).

כאשר צדיק האמת כאשר הוא בבחינת "מלאך" ונמצא באחדות הוא מעלה את הבריאה לאצילות וזהו "כבוד ה'" האמיתי. כי המלאכים אינם מסוגלים לכבד את ה' באותו כח ובאותו משמעות כמו שהצדיק האמיתי מסוגל לכבד את ה'. (וזה היה תשובת הקב"ה למלאכים בשעה שאמרו: מה אנוש כי תזכרנו).

עבודת הצדיק האמיתי בכח האחדות קשה מאד מאד כי הצדיק נמצא בדרגת המלאכים וצריך להתחבר עם בני אדם להיות דומה להם בשפלותם. לכך צריך הצדיק להיות בבחינת "והחיות רצוא ושוב (יחזקאל א') להיות כמלאך ולהיות בן אדם וזה קשה מאד.

באמת הצדיק האמיתי רואה ומכיר בשפלותו שאין לו אחדות וכי בנטיתו להיות כמלאך הוא מתנתק מבני אדם, אלא שהרבש"ע ברוב רחמיו מזכיר כל הזמן לצדיק את ה"מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו". אשר למרות הגעתו לדרגת "מלאך" אינו אלא בן אדם. כך שגם כח האחדות שבו אינו שלו אלא של הרבש"ע בהשפעתו למעלה מן הטבע. וזה הכוונה במה שאמר הקב"ה למשה רבינו "לך רד" (שמות ל"ב) רד מגדולתך כי שיחת עמך (עיין רש"י) ואתה צריך להיות באחדות עם בני האדם ולא להיות כמלאך. ואם במצב זה ישאר משה רבינו כמלאך מה הרויח הקב"ה מההתעלות של משה רבינו...

הגלות וההסתר הוא משום שאין הכנעה שהוא (הקב"ה) קיים. וגם בהסתר ובגלות הוא המחייה ומקים אותי. וצריך כל הזמן לחיות שהוא מקיים ומחייה אותי,

כשהאדם מגיע לאמת ורואה שאין הוא מציאות קיימת, אין אצלו הסתר פנים, אמנם באמת לאדם אין שמץ של שמץ של "אין עוד מלבדו" ולכן מציק לאדם למה אתה לא מחייה אותי? למה אתה לא נותן לי מה שאני מבקש ובעצם הוא לא רואה בדברים שנשלחים לו, שדורשים ממנו הכנעה, ובמקום לצעוק אבא תעזור לי האדם נשבר ומתייאש ומוחו במתח ושוכח ולא מרגיש שהקב"ה נותן לו את הנשימה.

אבל לא כך אנו חיים, וכשאדם בכאבים חושב בלבו, למה כשה' מכה אותי אני לא צועק אליו? אבל זה רק דיבורים וולא בפנימיות שלו,

האדם בעצם לא קיים ולא נושם אבל מאוד מאוד קשה לקבל את זה וכאשר חיים ככה בכל תנועה ותנועה ובכל נשימה ונשימה זה הוא, והנה הוא חי וקיים, אדם מוציא הבל פיו זה הוא, ומכניע את עצמו וקורא לקב"ה שהוא נותן לי את יסורים שהרי "כל הנשמה תהלל קה" וכשחיים ככה והאמונה מאירה כראוי אין גלות והסתר.

כל המעוניין לקבל את הזיון בבוא

ישלח למערכת, פרטים אישיים בצירוף דמי משלוח בסך 50 ש"ח לשנה

שהשמחה במעונם

הר"ר מנחם טייטלבוים ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מאיר קורנפלד ומשפ' להולדת הבת
הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר שאול קלמן שניצר ומשפ' להולדת הבן
הר"ר שרגא שניצר ומשפ' להולדת הנכד ולהכנס הבן לעול המצוות
הר"ר ישעי' קרויס ומשפ' להולדת הנכד
משפ' שניצר להולדת הנין ולהכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר משה תופיק ומשפ' להולדת הנכדים
הר"ר יהודה ליב פרוש ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר נחום גולדרינג ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכדה

כום תנחומים
למשפ' רבינוביץ הי"ו
על פטירת ראש משפחתם, האי גברא רבה, מיקירי קרתא דירושלים, חבר הבד"ץ.
הרב הצדיק ר' בנימן רבינוביץ זצ"ל